

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 3. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnishvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20.—, polletno K 10.—, četrtletno K 5.—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 30.—. — Naročnina se pošilja upravništvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravništvu: Učiteljska Tiskarna, Franciskanska ulica št. 6. Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopol se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 80 v. Pri večkratnem oglaševanju po- pust. — Za odgovor je priložiti znamko. — Telefon številka 118.

Narodno-napredni volilci!

Narodno-napredni volilci, ki volite v torek 16. t. m. pri deželnozborski volitvi v „Unioni“ in v „Mestnem domu“, napišite na svoje glasovnice narodno-napredna kandidata, ki sta

dr. Ivan Tavčar,

župan ljubljanski

in

Adolf Ribnikar,

tržni nadzornik v Ljubljani.

Narodno-napredni volilci, ki volite na voliških v šoli pri sv. Jakobu in na Cojzovi cesti, napišite pri deželnozborski volitvi dne 16. t. m. na svoje glasovnice narodno-napredna kandidata, ki sta

dr. Fran Novak,

odvetnik v Ljubljani

in

Josip Reisner,

profesor v Ljubljani.

„Slovenci“ in „Sikstinska Madona“.

Kranjski kristjani so iztaknili na 46. strani „... Vodiških čudežev“ karikaturu »Sikstinske Madone«. To odkritje je tako grozno vplivalo na pobožno in moralno gospodo v Kopitarjevi ulici, da v svojem glasilu kar bljuje ogenj in žveplo na »Učiteljsko tiskarno«. Toda ni jej zadoščal le »kravvi« uvodnik na drugem mestu sam, ki se »odlikuje« s karakterističnim, sila »dostojnim« tonom in ki trdi, da »se tu ne gre za apoteozo Johance, nego za karikaturu Madone«, ampak zbornala je tudi še sestanek ljubljanskih moških kongregacij, kjer je gromelo in treskalo na proklete profanatorje iz »Učiteljske tiskarne« in kjer so pobožnjaki izrazili željo, »da bi se zoper to onečaščenje svetih stvari priredila protidemonstracija in verska manifestacija, ker se je žalila čast matere božje«. — Jaz za svojo osebo ne bom jemal v zaščito »Učiteljske tiskarne«. »Dneva« in njiju gospodarjev, niti preiskaval, je li bila ona karikatura umestna, ali ne; — ampak povedal bom tistim zborujočim kongregistom in konstatiral, da so največja bogoskrunstva, najogabnejše blasfemije v pravem pomenu besede, zakrivili nekateri, ki so stali na čelu katoliško - rimski cerkvi. Girolamo Savonarola (1452. — 1498) dominikanski menih, tisti značaj, ki je branil katoliško vero nasproti du-

hovniškim propalicam, je v svojih javnih govorih očital najvišjim cerkvenim dostojanstvenikom — sodobnikom, da profanirajo celo divni misterij deviškega materinstva s posvetno pohotnostjo, ter zalucil jim v obraz, da svoje kurtizane oblačijo in dičijo kot mater božjo in jej na slikah dajejo oblike svojih priležnic! Mož - poštenjak je bil zato ekskomuniciran in je moral na grmado — obsodil ga je pa papež Aleksander VI. (1492.—1503.) tisti sveti oče iz rodu Borgia, o katerem piše pesnik Pontanus, da mu je bila lastna hči Lukrecija hkratu tudi žena in snaha! Ta Kristusov namestnik je naročil slikarju Pinturicchioju, da mu je naslikal njegovo konkubino Julijo Farnese (Giulia bella), sestro kasnejšega papeža Pavla III., na pol gola, kot mater božjo; na tej sliki kleči ob vznožju veliki ta krščanski krepkosti v papeškem ornatu in jo — molili! — O Mariji uči naša cerkev, da je mati rešiteljica, da je prečista, brezmadežna, — a oni pohotnik je pogazil z nogama, pljunil na ta nauk in predstavil dal njo, ki je rodila boga, v svoji nesramni javni priležnici, in da se je lažje in vedno naslajal ob nji, jo obesiti ob svoji postelji, — po drugih virih celo v neki cerkvi! Kaj poreče katoliško glasilo sprito teh zgodovinskih dejstev?! Altro che blasfemia!! Onim ljubljanskim kongregistom v zabavo in pouk naj i on priobči te-le vrstice in preverjen sem, da se potem ne bodo več tolikanj zgražali nad karikaturu »Sikstinske Madone« v »Vodiških čudežih«. Kdor ima maslo na glavi, naj ne hodi na slonce. — Prepeluhov Jernej.

Slovenska zemlja.

IZ DOBRAVE PRI PODNARTU.

Gospod urednik! Kakor smo Vam pred volitvami poročali, tako se je tudi zgodilo. Mi smo ponosno porazili klerikalce. Najbolj častno, kar je kmečkih občin v našem okraju. K tej častni zmagi nam je pripomogel naš fajmošter, ko je pred volitvijo rekel na leci: »Bratje, ura prihaja, čas je, da iz spanja vstanete.« Smo pa res iz spanja vstali. Oddali smo svoje glasove neodvisnemu kandidatu Kržišniku. S tem smo obsodili pogubonosno klerikalno politiko. Klerikalni kinovci so se z dolgi nosovi vračali z volišča. Nekateri so bili predrzni. Posebno sta se izkazala Blejci iz Prezrenj in Gale iz Zaloš. Prvi pravi, da se boji, da bi ne nastale portugalske razmere, zato je junško agitiral za Pibra. Ker so njegove razmere podobne turškim, — se boji, da bi se ne izpremenile. Drugi junak, si je na srce vzel, da je sramotil Kržišnika. Gotovo je imel to naročeno od Dobravskega Juža. Ker je on njegov kalin, mora vse ubogati. Rad bi si priboril kako častno

mesto. Tudi našemu fajmoštru ne gredo volitve iz glave. Ni se nadejal, da bo s Pibrom tako propadel. Sedaj nas psuje s hudobneži, liberalci, brezverci itd. Ravno tako zmerja kakor kak turški paša. Toda s tem, gospod Juža, ne bo uspeha. Povsod bo odpor. Boljše bo, da se sami poboljšate. Iz hiše molitve ste napravili hišo politike. Mar. družba bo kmalu v razvalinah, kakor se kaže. Ako ne bomo imeli miru, se Vam ne bo dobro godilo. Mi hočemo mir, ker nismo zaradi Vas tu, ampak Vi zaradi nas. Vi živite od nas, ne mi od Vas. Zakaj nas zmerjate z lece. Kaj vas briga, kako mi volimo. Ali ne dobite bere tudi pri liberalcih. Zakaj jemljete darove tudi od takih, ki bi jih najraje v žlici vode utopili? Za danes dovolj, drugič pa več, če ne bo miru. — Dobrovoljski poslušalec.

IZ ŠEMPASA.

Dne 16. nov. t. l. imeli smo v Šempasu prvikrat »Martinov večer« ki se je v vsakem oziru sponesel prav dobro. Le žal, da niso nekateri — posebno pa eden — razumeli dražbe »Martinove gosi«. — Sicer pa občinstvo je bilo jako zadovoljno in izražalo je željo, da bi »Sokol« prirejal vsako leto večkrat podobne večere.

Seveda vsem pa to ni bilo všeč, da, celo taki, ki bi morali »Sokola« podpirati, še zraven jih ni bilo, kar je še celo tuje goste dirnilo skrajno neprijetno.

No, kljub temu smo se prav imenitno zabavali pri veselici; le žal jim je lahko, da niso slišali petja — pevce iz Prvačine, ki so prav lepo zapeli: »Izgubljeni cvet« in »Brže junaki« — in pa domače pevce, ki so neprimerno dobro zapeli »Pastirja« in pa šaljive samogovore...

Prav vesel nas, da namerava Sokol pustno nedeljo prirediti krasno pustno veselico in sicer sedaj v Ozejlanu. Komaj čakamo te veselice! Da bo krasna, smo gotovi, ker jo napravi mož, ki je naravnost požrtvovalen za »Sokola«. Vsa čast mu! — Prijatelj veselice.

DOBRNA PRI CELJU.

(Iz krajev, jer se rode otroci brez očetov.)

Tudi v naši prijazni dolinici na Štajerskem leži že dalje časa gosta adventna megla, tako da ne morejo do nas prodrati niti blagodejni žarki pravice. Nahajamo se v času, ko pričakujemo Odršenika. Kdaj pride dan, da najdemo pravo pot mi, ki tavamo z otrokom brez očeta po razburkanem morju zapeljivega sveta. — Pravicoljub.

CELJE.

Razmere na celjskem kolodvoru.

V ponedeljek popoldan šest sem slučajno na kolodvor in sem zahteval seveda po slovensko vžigalice!

Ker pa na drugo prošnjo nisem dobil vžigalic, sem rekel vtretič, pa mi zagrizena nemčurka, ki živi največ od slovenskih grošev ponudi »Südmarkine vžigalice. Ker pa sem zahteval, naj mi da Ciril - Metodove, mi reče, da takih vžigalic ne prodaja na nemških tleh, a jaz sem ji potem dobro zabrusil v obraz, da si bo zapomnila! Sramota za slovensko Celje, da še na kolodvoru ne dobi Slovenec slovenskih vžigalic! Koliko sto in sto slovenskih potnikov pride v Celje in zahteva slovenskih vžigalic, pa jih ne dobi, pač pa se mu ponudi Südmarkine vžigalice. Mi slovenski Celjani zahtevamo, da se bode tudi na celjskem kolodvoru prodajale slovenske vžigalice. Ona nemčurka se je izrazila na to, da so nemška tla. Vprašamo, ali je okolica slovenska ali nemška? Ali je Savinjska dolina slovenska ali nemška? V Celju je nad dvatisoč Slovencev in ne dobi na kolodvoru slovenskih vžigalic. Ali ni to sramota za nas?

CELJE.

Naše nad vse marljivo dramatično društvo je uprizorilo v ponedeljek dne 8. t. m. na našem odru krasno dramo »V dolini« (španski spisal Don A. Guimera, slovenski priredil Perušek). Igra je izpadla nad vse pričakovanje dobro. Največje priznanje zasluži ga. Ela dr. Kalanova, ki je v najtežji vlogi Marte nastopala tako sigurno, s tako rutino, da bi delala čast vsakemu gledališču Vživelca se je v svojo vlogo tako, da je izvalila marsikateremu, tudi razvajenemu gledalcu, solze iz oči. Tudi Tomaž (g. Stibler) je bil nad vse dobro pogojen. Ta vloga spominja v marsičem na Martineka Spaka v igri »Deseti brat«, v kateri vlogi je g. Stibler sploh neprekosljiv in ni torej čuda, ako je dosegel z vlogo Tomaža največji uspeh: huronski smeh in buren aplavz med sceno. Moški glavni vlogi sta igrala tokrat prvič gg. Vošnjak (Sebastijana) in Stanko Gradišnik (Manelika). G. Vošnjak je nastopal prav srečno in je do kazal, da se mu sme zaupati gotovo tudi najtežje vloge. Zelo je imponiral tudi g. Gradišnik, vendar se mu pa njegov nastop ni popolnoma posrečil. Igral je preveč prisiljeno, preveč »teatralično«. Gledalec si z njim ni mogel prav predstavljati nevednega neokretnega kozlega pastirja, ki je živel od svoje nežne mladosti naprej vedno le za svoje kože in pse, ločen od vsega ostalega sveta. Marsikatera gesta je spominjala na »Amandusa« v igri »Mladost«. Kljub temu pa se mora priznati g. Gradišniku, da ima izreden talent za drame in je celjskemu Dramatičnemu društvu le častitati na tej pridobitvi. Ugajal je tudi g. Gobec v vlogi Modesta s svojim možatim samozavestnim nastopom. Priporočali bi mu le, da se prihodnje vloge bolj nauči. Nuri je igrala gdč. Jožica Gregorinova s samo le njej dano otročjo naivnostjo in ži-

Postojnska balada.

Noč je tiha in pokojna... Mirno spava vsa Postojna... Luna sveti — vse molči... Ura bije polnoči...

Toda tam v hotelu »Krona«, tam ležita on in ona, v sobi blede luč gori, tam miru, pokoja ni...

Kar naenkrat bled in zbezan plane iz hotela... (kdo?) urno v tiho noč beži in tako si govori.

Lepo je v hotelu spati, prav lepo je vasovati, toda kakor marsikaj, mine tud ljubezni raj.

Treba iti je na delo, da bo v žep kaj priletelo, kdor predolgo rad leži, ta zaslužek zamudi.

Glavna stvar je kar-i-jera, kaj nam mar je far-i-vera, vsak za sebe naj skrbi, da se dobro mu godi.

Vendar včasih za zabavo, treba iti je v Vipavo, in v hotelu se gredoč, prenoči za eno noč.

Zbogom, draga, mi ostani, moja pot gre prot Ljubljani, tam bom slaven med postal, s klerikalci kraljeval.

Za zabavo in za šalo druge bom učil moralo, urno dalje v noč hiti, mesec se za njim smeji.

valnostjo prav dobro. Le eno bi priporočali gdč. Gregorinovi, da bi si prihodnjic ne dala med igro toliko opraviti z lasni, ker napravi to na igralca večkrat zelo mučen vtisk. Navedem primer: Nuri bi imela z vso strastjo objeti Marto. Plane k njej, jo objame z eno roko, z drugo si med tem pa popravila lase in še le potem se vrže Marti okrog vratu. S tem je izgubil dotični prizor ves efekt. — Manjše vloge so igrali: g. prof. Mravljak, naš priljubljeni ljubimec, ki pa je tokrat na ljubjo g. Gradišniku prevzel vlogo Moruka, katero je pa tako mojstrsko pogodil, da je tudi s to kratko vlogo prišel do veljave. Potem gospodična Gizele Četinova (vlogo Antonije), Finica

LISTEK

M. ZEVAKO:

Srce in meč.

Roman iz francoske zgodovine.

(Dalje.)

»Ne žalite me... nimam denarja... Hvala vam za vašo skrb, kdorkoli ste...«

Hud boj se je vršil v duši vitezo- vi, ki je klet in robantil sam — pri sebi, nato pa se je sklonil mahoma k Ivanu, položil na Lujzina prsa nekaj svetlega in pobegnil v galopu, zamrmravši:

»Gospa, ne preklinjajte preveč viteza de Pardajana... moj prijatelj je!...«

Se le zdaj je spoznala Ivana moža, ki ji je bil vrnil malo Lujzo. Pogledala je tisto svetlo stvar in videla, da je prstan s prekrasnim demantom.

Bil je demant, ki ga je bil podaril Henrik de Monmoransi vitezu Pardajanu, da ga nagradi za rop male Lujze!

IX.

Daritev.

Konetabel de Monmoransi se je izprehajal razburjeno po častni dvorani svojega dvorca v Parizu. Njegovi plemiči, raztreseni po klopih ali

stoječi v skupinah, so si pripovedovali tiho in plaho čudne reči.

Pred vsem to, da se je bil sklonil konetabel pravkar skozi okno in zagledal žensko, stoječo pred velikim portalom, po vsem videzu upehano, blede in držečo v naročju majhnega otroka. Konetabel je bil ukazal poslati po to žensko in jo privedi v dvorec; čakala je zdaj v sosednjem kabinetu.

Nato, da je dospel konetablov sin, ki so ga imeli vsi za mrtvega, nenadoma sinočno noč ter imel dolg in viharjen pogovor s svojim očetom, nato pa se je odpravil neznano kam.

Potem, da je dospela iz Monmoransija novica, da so našli konetablovega drugega sina, Henrika, težko ranjenega v gozdu.

In naposled, da pride njegovo Veličanstvo Henrik II. danes v poset k svojemu velikemu prijatelju in poveljniku svojih armad. Po tem so sklepali, da se bliža nova vojna.

Nebrojna služinčad dvorca se je trudila z vso vnemo, da bi bilo vse v najlepšem redu za sprejem vladarja. Poset je bil napovedan ob štirih, zdaj je bila ura dve, in Henrik II. je slovel po svoji točnosti.

Monmoranski dvorec, ki je stal nasproti Luvra, je bil resnično krasen, primerno domovanje za tako odličnega velikaša. V njem je vladalo velikansko razkošje tiste dobe, ko Rišelje še ni bil fevdalni vlastelin — sam kralj po svoji moči, p-

stoma pa še več kakor kralj po svojem bogastvu.

V veliki častni dvorani je bilo torej nad šestdeset plemičev konetablove hiše: pravcat dvor, ki ga stari politik ni razgrinjal brez namena pred očmi Henrika II. dobro vedoč, da jih on ne privede toliko s seboj, kakor je francoski kralj.

Priznati moramo pa, da konetabel ta trenotek ni mislil na vse to.

Že večkrat je bil stopil proti vratom kabineta, kjer ga je čakala ona ženska.

Vselej pa se je obrnil, udaril jezno z nogo ob tla in nadaljeval svoj molčeči izprehod po častni dvorani.

Nazadnje se je zazdelo, da se je odločil. Naglo je odprl vrata in vstopil.

Sredi kabineta je stala ženska in čakala. Spečega otroka je bila položila v naslanjač in zrla nanj, naslanjač se na hrbet stola...

Konetabel je storil dva koraka in se ustavil pred njo, namršivši sive šope svojih obrvi...

Prašal je osorno:

»Kaj hočete, gospa?«

V nekakšni plašni tesnobi se je skrhlo lice mlade žene, ki je zamrmrala:

»Svetlost...«

»Da,« je povzel konetabel še osorneje, »niste se nadejali mene, kaj ne, da ne? Namesto sinu, ki ste ga upali zapeljati še enkrat s sladkimi besedami, stojte pred vami neizpros-

ni oče! In to vam je zmešalo načrt, ali ne?«

Ivana de Pjen je dvignila svoje obličje, polno žalosti:

»Svetlost,« je odgovorila s tresočim glasom, »res je, da sem upala videti Franca... toda ženska mojega plemena ne more priti v zadrego, kadar stoji pred očetom svojega soproga!«

»Vašega soproga!« je zarohnel konetabel in stopil bliže, stiskaje pesti. »Ne priporočam vam, sklicevati se na ta napros vpricho mene! Franc mi je povedal vse nocojšnjo noč. Vse ali slišite, vse!«

Znano mi je, kako je spretnost vaša in vašega očeta zapeljala mojega sina, da je sklenil z vami zakon. Sicer pa — kakšen zakon je bil to! Ponočen in skrit kakor tatvina!...«

Krik iz Ivaninega grla je prekinil starega vojščaka. Vsa škrlatna od ogorčenja, je iztegnila roko v nepopisni gesti dostojanstva, ki je storila njeno lepoto še bolj čarovito.

»Lažete, svetlost!« je dejala s čudnim mirom.

»Grom in peklo! Kaj pravi ta ženska?«

»Pravim, svetlost, da nosite samo obleko plemiča! Pravim, da vas vaši sivi lasje ne bi obvarovali masevalne zausnice, ako bi stal poleg mene moj oče, ki ste ga umorili počasi, toda sigurno! In opazjarm vas še enkrat, gospod, da govorite z žensko, ki nosi vaše ime!«

Povdarek teh besed se je dvignil polagoma od navadnega dostojanstva užaljene ženske, do veličanstenosti kraljice.

Monmoransi se je zavzel, zaridel in prebledel po vrsti; par trenotkov se je zdelo, da omahuje, ali ne bi poklical svojih oborožencev... Nato se je poklonil globoko: bil je ukročen.

»Svetlost,« je povzela nato Ivana, premagujoč srdito planje svojih prsi, »pravkar ste mi rekli, da veste vse!... Le predobro sem razumela, kakšna obtožba se skriva v tej besedi... Dobro, svetlost! Usoda me je privedla pred vas — zdaj moram govoriti! Ne, svetlost, vi ne veste vsega! Vi ne veste strašne resnice, kakor je ne ve moj gospod in soproga, kakor je ne ve poročenec mojega srca, mož, ki sem mu darovala življenje in ki sem mu pripravljena prihraniti vsako solzo, pa če bi me stalo zadnjo kapljico moje krvi!... To resnico, svetlost, morate slišati zaradi moje časti, zaradi Franceve sreče, zaradi življenja nedolžnega bitja... otroka Franca Monmoransijskega, ki spava tu, pod vašo streho!«

Zavzet nad plemenitostjo njene geste in nad boleščjo, ki je zvenela v njenem glasu, premagan po tej preprostosti in lepoti, podjarmljen po ljubkem čaru, ki je dehtel od Ivane, se je naklonil stari Monmoransi že drugokrat.

omazinova (vloga Pepe) in Ivanka Vidmarjeva (starko Peluho). Vse tri so nastopale prav srečno, dasiravno smo videli zadnji dve gospodični še le komaj privikrat na našem odru. Dobro sta se postavila tudi hlapca Nando (g. Kurnik) in Josė (g. Vlado Kunej). G. Kurniku bi priporočili le, da se iznebi tistega svečanega za- tegnjenežega tona, ki ni povsod na pravem mestu.

H koncu bi še pripomnili, da je bila to prva drama na našem odru, katera je segala do srca tudi vsej naši neizobraženi publiki, ki se je, kakor gotovo tudi po drugod, pri naj- pretresljivejših mestih navadno sme- jala. Imela je torej ta predstava tudi v tem oziru uspeh.

Štajersko.

Slov. Bistrica. (Radi motenja vere.) 6. t. m. je orožništvo postaje Polčane, prišlo in zaprlo 23letnega rudarja Jožeta Samastura iz Studen- ca pri Slovenski Bistrici. Dne 30. no- vembra je Samastur stal z več fanti na trgu v Studencu pri Slovenski Bistrici. Med govorom je padlo baje od strani Samasturja tudi par prav- robatih proti veri in bogoslužju. Sa- masturja so oddali okrajni sodniji v Sl. Bistrici.

Iz Spodnjih Ložnic. Dne 5. de- cembra se ga je hlapec posestnika Lovca tako nalezal, da je padel v neko jamo svojega gospodarja, v kateri je bilo do 65 cm vode, ter v njej utonil.

Gradec. (Afera barona Pfeifer- ja.) Zastrupljenje z morijem postaja kaj raznočisto. Skraja se je trdilo, da sta Pfeifer in Pozcayova sama spila strup, potem se je reklo, da je Ilona plem. Pozcayova pomotoma izpila vodo z morijem — baron Pfei- fer je bil morist — in da je Pfeifer- ja strahu zadela kap, dočim pravi- sedaj pravni zastopnik barona Pfei- ferja, da je Ilona pl. Pozcay posegla po strupu za to, ker so nastale do- zdevne ovire v pravdi barona na- pram svoji ženi radi ločitve zakona, vsled česar se je civilno poročanje obeh zopet zakasnilo, kar se je že parkrat zgodilo. Pravni zastopnik pravi, da je bila zadeva ravno sedaj za oba prav ugodna. Čas, do razve- ljavljenja prvega zakona, je hotel preživeti baron Pfeifer z Ilono pl. Pozcayjevo v Braziliji na svojem posestvu, koder ima tudi velike konjušnice. Pomotoma pa si je Ilona pl. Pozcayjeva tolmačila zadevo drugače in segla tokrat po strupu. Pogreba se je udeležila baronica Pfeizer s sinovoma kot tudi Ilona pl. Pfeizer s svojimi sorodniki, ter oboji pravni zastopniki. Baron Pfeifer je zapustil vse svoje premoženje Iloni pl. Pozcayjevi. Baronica in sinova so izjavili, da glede oporoke ne bodo ugovarjali, če pusti Ilona pl. Pozcay- jeva, da se baron Pfeiferja pokoplje v družinski rakvi Pfeiferjevi na Du- naju, kar se je tudi zgodilo. Zdravje Ilone pl. Pozcay, se je že v toli zbolj- šalo, da je lahko zapustila bolnico in se preselila v hotel »Elefant«.

Zver, ki ni ne lev ne — pes. O »zveri« krozi vedno čudnejše ve- sti. Zadnjič je videl oskrbnik dr. Klus-emannovih posestev v Kapfenbergu leva in se ga je tako prestrašil — da je zbežal. Ko so ga pa prišli lovci na lice mesta in pregledali sled, so našli v njej različno sledove krep- ljev. Par ur pozneje sta prišla 13let- ni fantek in 11letna deklica in pove- dala, da sta bila videla »zver«, ki je pa bila morda tudi — pes... Navse- zadnje pa končal gornještajski »Bauernschreck« z velikansko lov- sko blamažo.

Goriško.

Predavanje dr. Lončarja, ki se ima vršiti jutri (v soboto), je odpo- vedano. Vršilo se bo pozneje. — **Rojake pa opozarjamo tem bolj na nedeljski župančičev večer, na ka- terem naj občinstvo dokaže svojo dovzetnost in naklonjenost pesniku,** 20. t. m. predava prof. Silovič iz Za- greba.

Iz Sežane. Dne 7. in 8. t. m. nas je zopet razveselil »Klub dramati- nih diletantov v Sežani s priredit- vijo žaloigre »Mlinar in njegova hči«. Igra je vspela z malimi izjema- mi prav dobro. Kar se pa tiče udele- žbe od strani občinstva, želeli bi bi- lo, da bi bila v bodoče bolj številna. Naši takozvani aristokrati bili so tu- di sedaj zastopani v jako skrom- ni številu, kakor je že to njihova navada. Vsled tega tudi vspeh v gmetnem oziru ni tak, kakor bi se pričakovalo. — Upajmo v boljše ča- se. — Čuje se, da nas klub razveseli v kratkem s ponovitvijo Ganglove igre »Sine«. Toliko glede prireditve predstav. — V naši vasi obdržavajo se mesečni živinski semnji, kateri pa so že precej časa zaprti vsled pojave živinske bolezni na gobcu in parklji v okraju. Slučaji te bolezni so zelo redki in čudno se mi zdi, da se vsled čnega ali dveh slučajev za-

pira semnje, ki prinašajo Sežani pre- cej denarja. Starešinstvo naše obče- ne je sicer sklepalo v svoji seji, ka- ko bi se tej stvari odpomoglo, vendar do sedaj ni videti še nikakega uspe- ha. Govori se, da se temu protivi naš preljubi g. c. kr. višji živinozdravnik Peter Pirjevec, na katerem je vse to največ ležeče. Na Opčinah dobro uro oddaljeni vasi kupčuje se lahko z govejo živino; v sežanskem poli- tičnem okraju pa kmet niti z živino iz hleva ne sme. — Kakšna je to mera? Gospod Peter so se baje celo izrazili v seji starešinstva — kjer tudi on sedi — da v tržaški okolici se lahko baranta z živino, četudi ta nalezljiva bolezen tankaj gospo- dari. Kaj morda v tržaški okolici ta bolezen ni nalezljiva, ali poje tam drugi zakon? Dobro bi bilo, da nam gospod Peter to stvar nekoliko bolj natančno pojasni po naših občinskih zastopnikih v prihodnji starešinstve- ni seji — pa ne da bi jo morda zopet kakor zadnjikrat popihal.

Pred par leti je pregledoval živino pripeljana na semenj en sam živinozdravnik, zadnje čase, ko so semnji precej upešali vsled denarne krize in živinske kuge, pa ne za- dostuje več eden, ampak treba je treh. Za danes dovolj! Drugič po- svetimo v nek drugi brlog.

Dnevni pregled.

Slabo je informiran graški »Tag- blatt«, ki piše, da so Hrvatje Slo- vencem zamerili, ker so prišli v Zagreb manifestirat za sokolsko ide- jo. Nas bi le veselilo, ko bi bilo to res. »Tagblatt« denuncira in pravi, da je imel celo dr. Šusteršič priti pozdravit Sokole. Kaka ironija. Iz vsega se vidi, kdo ima dobiček, ako se prepirata dva!

Kakšni so bolgarski voditelji. Genadijev, spremljevalec in zaupnik Ferdinanda Koburga je sedaj pod ob- tožnico radi poverjenja. Drugi, njemu enak bratec je general Savov, ki je pobegnil v tujino. Ko je slutil, da se bliža dan sodbe in strahu, pa si je mislil: Potegni jo, fant, če nočeš da te bodo prejalislej obdali stražniki »s spoštovanjem«. In res; napravil je tako. Nabil je mošničke z ukra- denimi 20 milijoni, pospravil kovče- ge, in hajd! Pa toči solze, Ferdinand! In Ferdinand se je še prisrčno po- slovil, ter ga da za dobra in veliko- dušna dela, ki jih je izkazal državi, — odlikoval. Ali ni to naravnost kla- sično?

V Bolgariji vlada zmešnjava. Vlada je sedaj v strašnih škripcih. Glave vodilnih organov so kakor razbljene peči. Obup in tolažba se objemata — volitve so prinesle ne- popisen poraz. Ferdinand, ki je še upal, da vzdrži vsaj kratek čas, je ob vse nade in ljudstvo zahteva ob- račun. Da, da; vsa priporočila na- šega Berchtolda ne morejo spreobr- niti bolgarskih nižjih slojev, pa bi hoteli uganjati balkansko politiko! Na noge, diplomacija, da čestitaš k uspehu!

Nesoglasje. V Bolgariji so zadnje volitve tako vzburkale javnost, da vlada v vseh krogih nesporazumlje- nje. Vesti se odpošiljajo vse kri- žem in številke so zmešane. Dvor je obupan. Radoslavov kabinet bo demisijsiral. Kdor lahko računa na gotov uspeh, so edinole soc. demo- krati ki so se odtrgali od avstrofilske privlačnosti in rusofilskega vpliva, ter hodijo edino pravo pot; postan- ska stvar jim je kabinet in car, oni gledajo samo eno: narod. Zato so v presojanju položaja najtrežnejši.

Preobrat. Kdo je doslej veljal za najmerodajnejšega faktorja se je pokazalo te dni; malomeščanstvo in takozvani »višji krogi«, ki so zastopali ves narod. Ta gnila bolgarska inteligenca je uganjala vseh vrst po- litiko, samo prave ne. Toda narod, ki je bil sit napačnih poročil, je povzročil preobrat: vlada pojde ra- kom žvižgat, na krmilo pa pridejo prijatelji ljudstva. Te volitve kažejo, da je v preprostem narodu še ener- gije in moči, ki je v stanu upreti se dosedanjim odločujočim sovragom ljudstva in prijateljem nasprotnikov.

Vatikan in Italija. V zadnjem času se na vseh koncih in krajih za- trjuje, da pride do sporazuma med italijansko vlado in Vatikanom in si- cer na ta način, da se papež odre- če vsemu posvetnemu gospodarstvu in se zadovolji z verskim primatom in verniki celega sveta. Da se Vati- kan namerava pobožati z vlado, to baje dokazuje že okolnost, da je Va- tikan pri zadnjih volitvah podpiral vladne kandidate celo proti katoli- škim kandidatom, če ti niso bili ob- enem tudi vladni.

Balkanska vojna in alkohol. V Budimpešti je imel srbski vojaški zdravnik dr. Popović predavanja o alkoholizmu v vojski in njegovih po- sledicah. Izvajal je med drugim; da so srbski vojaši le redkokdaj uživali alkohol. Častniki vodijo vojaka v abstinenca. Abstinent vojak je vstraj- nejši, da več na disciplino, je hra-

brejši in ni okruten. Nasprotno al- kohol ne krepi telesa, teniveč veča okrutnost in povzroča, da se vojaki postavljajo svojim predstojnikom po- robu, kar vidimo v rusko-japonski vojni. Srbi svoje vspehe med dru- gim lahko pripisujejo abstinenca. Bol- garski vojaši so močno udani al- koholu in vse grozovitosti, ki so jih uganjali, so povzročene od alkohola.

Črnogorci na delu. Pa ne za vo- jno, temveč kulturo. Dosedaj so usta- novili v osvojenih krajih 78 ljudskih šol in 4 gimnazije. Res je sicer, da redijo prešiče, toda za izobrazbo se brigajo vseeno bolj kakor naša vla- da za Slovence.

Kako iščejo dlake v jajcu. Ma- žari namreč. Neke županije se je obrnila na ministristvo s prošnjo, da se vse vino, ki pride iz Dalmacije na Ogrsko, natančno preišče. Ogr- se najbrže boji, da bo de služabnik postavil nekega dne Tiszi na mizo mesto vina — atentatorja. Ti ljudje bi brčkone ne povpraševali po l- senovih »Strahovih« ker jim je že brezglava senca preveč.

Zabava na Ogrskem. Madžari, ki zbirajo vsled lažljivih poročil zo- pet sredstva zoper slovaško nevar- nost, da jih potrejo še prej kakor so si napisali v program, znajo tudi marsikaj prikriti, če gre za kožo očetom hunskega napredka. Afera budimpeštanske igralnice, ki je škan- dal prve vrste se le polagoma nada- ljuje in kar se je more, se prikrije. In posledice takih zabav so komisa- rijati v Hrvatski.

Brlitni avstrijski detektivji so odkrili na Dunaju novo nevarnost. Izdali so litografično pismo, ki so ga prejeli mnogi častniki. Pismo vabi oficirje za špijone v korist neke tuje države.

Metlika.

Metlika je glavno mesto Bele Krajine. Ob času turških navalov je postala prava trdnjava, kjer so slo- venske čete hrabro odbijale turške napade. Tudi v poznejši dobi je ime- lo mesto mnogo bojov z nemirnimi tolpami, ki so prihajale iz Vojne Gra- nice. Za obrambo so morali navadno poskrbeti Metličani sami, za drugo pa je skrbel nemški viteški red, ki je imel tu svoja posestva. Ta je zbral v sebi ogromno bogastvo. Ko so pri- šli mirni časi v deželo in je trta ro- dila — so Metličani dobro izhajali — saj je bilo njih vino znano daleč na okoli. Ko pa ni bilo več vina, so za- čeli ljudje odhajati v tujino. Vrh vseh drugih nesreč so jim vsilili še klerikalce, ki so največja nesreča. To kaže metliški grb.

Dr. Korošec je govoril v dele- gacijah o zunanjih politiki in je delal — grofu Berchtoldu komplimente. Ne naravnost, ali tako-le po ovinkih, ker ga je opravičeval, češ, da so vseh nesreč krivi — Madžari! Na koncu je rekel, da je vseeno kako se glasuje: za ali proti, ker si pač ni upal reči naravnost, da bo on z dr. Šusteršičem glasoval za prora- čun zunanje ministristva, torej za zaupnico grofu Berchtoldu, temveč je hotel s tem opravičiti sebe in to- variše. Nam se pa zdi, da je za Slo- vence popolnoma vseeno, ako so v državem zboru in v delegacijah sploh zastopani ali ne, dokler nas zastopajo taki hlapci vsake vlade kot so razni Korošci in Šusteršiči.

Kako se kupujejo — slovenski otroci. V eno naših spodnještaj- skih občin je prišla pred par dnevi uboga, nadložna vdova, mati petih otrok. Bila je že v svoji domovinski občini — žal, da popolnoma sloven- si — a ji niso marali. Dovolili bi bi- li pač njej sami to, kar predpisuje postava, zavrnilo se je pa kratkoma- lo, prispevati le najmanjše k vzdr- ževanju otrok, dasi jih je vsaj dvoje, ki bi bili pač lahko uporabni vsaj za majhna, lahka dela. Vdova je mora- la na daljno pot, da najde drugodi usmiljena srca in pomoč sebi ter pe- tero sirotam brez očeta. Do skraj- nosti zdelana, moči izmozgane do zadnje betvice, se je konečno pri- vlekla z naporom zadnjih sil v ome- njeno občino, oziroma mesto, kjer jo je vsprejela mestna ubožna oblast. Ker pa je reva popolnoma oslabela,

so jo vtaknili v bolnico, koder se naj- ali pokrepča, ali pa po prestanih na- porih umrje... Ker pa je bilo treba poskrbeti tudi za otroke, se je to storilo na ta način, da se jih je troje najstarejših kar pod roko oddalo rodbinam, ki žele otroke. Pri tem se je, kot se nam je priznalo brez ovinka in z nezasišanim cinizmom, skrbelo, da so otroci prišli v zagriže- no — nemške roke, dasi do danes ne lomijo nemško niti za največjo silo. Troje otrok, trojni del duše našega naroda je torej že danes brez dvoma imenovati, izgubljen, dočim se je za ostala dva vrglo v nemške liste oglase, kojih zunanja forma že sama tudi v isti meri dokazuje nemčursko nakano. V teh oglasih se naproša plemenita srca, ki bi obema otroč- koma hotela nadomestiti stariše. Nedvomno bosta tudi ta dva malčka — fantek in deklica — prišla do za- vetja v nemških rodbinah. V njih mlada srca bo vcepljeno počasi naj- strupenejšo sovraštvo do rodnega jezika. Zakaj? Kot smo že zgoraj omenili, le zato, ker so bili lastni so- rojaki pretrdosrčni. Za naše narod- ne nasprotnike je seveda tudi ta pri- ložnost dobrodošla. — V kratkem času je to drugi slučaj te vrste. Ka- dar zve človek za kaj takega, mu mora postati težko: toliko rodbin imamo, ki bi jim bilo lahko vzgajati posamezno siroto, a tega vkljub svoji narodni »zavednosti« ne store — ker so prekomodni... Srd pa mora navdati tudi vsakega pošteno mislečega človeka, če išči o takem ravnanju slovenskih občin! Tako se prodaja lastno dušo; tako se pa tudi kupujejo mlade slovenske duše! A nas ni sram. Komaj, da nam ostane čut trenutne neprijetnosti.

»Jenik madžarske ekspanzivne politike« je grof Berchtold, tako je modroval dr. Korošec v delegacijah in tako z namenom, da bi Berchtolda kolikortoliko opravičil, drzno lagal. Saj je vendar že vsakemu politične- mu otroku znano, da ekspanzivno politiko na Balkanu forsirajo oni du- najske krogi, ki se jih navadno sma- tra tudi za protektorje in pospeše- vatelje avstrijskega klerikalizma. Znano je tudi to, da so ravno naši klerikalci vedno zagovarjali misel avstrijske ekspanzije na Balkan in sedaj pride eden voditeljev naših kle- rikalcev in pravi, da so Madžari oni, ki zahtevajo ekspanzivno poli- tiko! Naši klerikalci so res virtuozji v pačenju resnice.

Avstrijska himna izhaja iz neke stare nar. hrv. pesmi. To je dokazal v »Staroslovstvu« S. Gruden. Sploh so lužne dežele bogate na melodi- jah. Žal, da mi tako radi iščemo dru- god, česar imamo doma dovolj.

Iz Maribora. Prihodnje, zadnje javno predavanje v letošnjem letu bo imel v soboto, dne 13. t. m. zdrav- nik g. dr. J. Turšič. Naslov nje- govega predavanja je: Prva pomoč v nevezgah. Začetek in kraj kakor navadno: ob 8. uri zvečer v mali dvorani Nar. doma. Vstopnine ni. — Vabimo vse Slovence brez raz- like zlasti na to važno in koristno predavanje, ki mora pač vsakogar zanimati, zlasti delavce in njihove družine. — Ker je bil pri dosedanjih predavanjih vsakokrat bolj obisk. Zato se bodo po novem letu nada- ljevala. Natančneje bo še pravo- časno naznanjeno.

Izšel je »Slovenski kmečki ko- ledar« v založbi V. Spindlerja v Cel- lju. Vsak zaveden kmet bi ga moral imeti v svoji hiši. Cena 1 krono.

Medvedje. V bližini Kočevja so videli ljudje te dni pet medvedov, ki so najbrže prišli iz gozdov na Snež- niku. Medvedje pa niso bili bogve kako zadovoljni z novim snegom in so jo odkurili v svoje brloge.

Nadebudna mladina. Na Šmarni praznik je šel Janez Potočnik iz Bo- deč s svojim gletnim pastorkom na Bled po miklavščino. Ko se je vra- čal o mraku od Ažmana domov, so napadli otroci postarka ter mu ho- teli vzeti miklavščino. Seveda ga je moral očem braniti in postaviti predse. Na to so ga začeli ostrovi zmerjati s plešcem, sivcem in dru- gim psovskami. Pri tem pa so še kleli Zalostno, da se mora kaj takega pripetiti na slovitom Bledu, kar bi slovelo le za mularijo Pulja ali Reke. Opazovalec.

Nesreča. Te dni je prišla okrog petdeset let stara posestnica Mari- jana Lapajne v Idrijo, da nakupi po- trebne stvari za dom. V bližini dr- žavnega mostu čez Idrijo so se ne- nadoma splašili konji posestnice Za- gode iz Godoviča. Konji so dirjali z vozom, na katerem se je poleg po- sestnice Zagode nahajal tudi hlapec Jagodin, proti Lapajnetovi, ki so jo podrli na tla in povozili. Lapajnetovo so morali prepeljati v bližnjo hišo, kjer ji je dal zdravnik dr. Žizek prvo pomoč.

Ogenj. Dne 4. t. m. popoldne je izbruhnil na doslej neznan način v hiši posestnika Jožeta Kralja iz Verduna pri Toplicah ogenj, ki se je vsled močnega vetra hitro razširil in ki je vpeclil Kralju hišo, hlev,

dva poda in svinjak. Da se ogenj ni razširil tudi na sosednja poslopja, se je zahvaliti tamošnjim domačinom in požarni brambi iz Toplic, ki je pri- hitela na mesto nesreče. Živino, hišo- no opravo, in poljedelsko orodje so rešili, dočim je krma za živino po- polnoma zgorela. Skupna škoda zna- ša 8000 kron. Kralj je bil zavarovan pri graški zavarovalni družbi le za 1600 kron.

Levo roko si je zlomila. Sedem- letna kurjačeva hči Tilka Benčina iz Leskovca je preteklo soboto na poti v šolo tako nesrečno padla na tla, da si je zlomila levo roko.

Napad in težka telesna poškod- ba. 25letnega tesarja Tomaža Hab- jana iz Selc sta pred nekaj dnevi napadla dva fanta pri Poljanah in sta ga težko poškodovala z nožem po životu.

Tatvina. Posestnici Heleni Stem- berger iz Jablanice je neznan tat ukradel na sejmu v Ilirski Bistrici iz žepa osemdeset kron.

Kokoši prijatelj. V noči na pre- tekli petek je prišel neki neznan pri- jatelj kokoši v hlev posestnika Be- rana iz Predtrga (Radovljica), za- klal je tam devet kokoši in jih je vzel s seboj. Tatu doslej še niso do- hlili vkljub pridnemu zasledovanju orožništva.

Se ena tatvina. Posestnici Mari- jani Spacapan iz Travnega vrha pri Rovtjah je bilo pred nekaj dnevi ukradeno 140 kron denarja.

Prijet vlomilec. V zadnjem času je izginilo pekovskemu mojstru An- tonu Podobnikarju iz Dobrave iz so- be več denarja. Tatvina se je po- navljala večkrat in je že dosegla znesek dve sto kron, ne da bi tata zasledili. Te dni pa je Podobnikar zalotil nekega tamošnjega domači- na, še fanta, ki se je ponoči splazil v njegovo sobo in ki je skušal vlo- miti v zaklenjen kovček, kjer je imel Podobnikar skrit svoj denar. S ta- tinskim ptičem bo imelo opravka so- dišče.

Kost mu obtičala v grlu. 17letni strojnik pri Kmetjski družbi v Sent Vidu nad Ljubljano Krmelj Anton je te dni pri jedi pogoltnil kost, ki pa mu je obtičala v grlu. Pomoči je moral iskati v deželni bolnici v Ljub- ljani, kjer so mu kost odstranili iz grla.

Zopet nesrečna ljubezen. Dne 3. t. m. ob treh zjutraj se je hotel ustreli v Kraljevi Obori pri Pragi 19letni tiskarski pomočnik Karel Dvořak iz Holešovic. Sprožil je iz flobert pištole strel v desno sence. Strel je sicer izgrešil svoj cilj, ven- dar je Dvořak zadobil težko poškod- bo na glavi, tako da so ga morali takoj odpeljati v bolnišnico. Kot vzrok poskušene samomora se na- vaja nesrečna ljubezen. Takim lju- dem ni več pomoči.

Nezgoda v rudniku. V noči od 3. na 4. decembra je ponesrečil v rovu »Helen« v Črni na Koroškem rudar Jurij Sperdin. Velik kamen mu je padel na levo nogo in mu jo zmeč- kal. Prenesli so ga v rudniško bol- nišnico. Od 10. oktobra dalje je to že peta nezgoda v črnskem rudniku.

Prijet ropar. V Pliberku so are- tirali v gostilni »pri Kroni« brezpo- selnega delavca Josipa Rebeca in njegovo spremljevalko, brezposelno Katarino Stravs. Rebec je napadel na polju pri Pliberku delavca Ma- tevža Hanina, ga pobil na tla in mu vzel uro, verižico in 20 kron denarja. Hanin je težko ranjen na glavi, Re- bec je rop priznal.

Liubliana.

Volilni shodi. Danes v petek, dne 12. decembra ob pol 9. zvečer volilni sestanek pri Bončarju na sv. Petra cesti. Govorita napredna kan- didata dr. Ivan Tavčar in Adolf Rib- nikar. — Volilni shod za dvorski okraj se vrši v soboto, 13. decembra ob pol 9. uri zvečer v gostilni pri Novaku na Rimski cesti. Govorita napredna kandidata dr. Fran Novak in Josip Reiser. — Volilni sestanek se vrši v soboto, 13. t. m. ob 8. zve- čer v gostilni pri Kozaku na sv. Pe- tra cesti šte. 21. Govori župan ljub- ljanski dr. Ivan Tavčar. — Vsi na- predni volilci na omenjene shode!

Predlog poslanca dr. Ravni- harja. Te dni je vložil poslanec dr. Ravnhar v državem zboru predlog za ustanovitev poštnega ravnatel- stva na Kranjskem. Končno je torej naša zadeva glede Kranjske prišla v državni zbor. Toda bogznaj, kdaj bo ta predlog rešen; mislimo, da bo treba še precejkrat urgirati in opo- zarjati nanj. Prvi korak pa je stor- jen in kar je glavno, napravil ga je naprednjak in ne klerikalci, ki vpije- jo povsod o delu za dobrobit dežele Kranjske. Bomo videli, če se bodo tudi klerikalci kaj potrudili zanj, morda ga bodo pa šteli v strankar- ske interese?

Spletke so se »razbile«. Tako piše »Slovenec« med drugim: »Ste- vilke iz porameznih občin kažejo, da je popolnoma napačno izvajati iz te-

ga kake splošne zaključke. To je res, in ravno s tem je pokazal »Slovenec«, da je njegov naslov o »razbitih« splošnih ponesrečen.

— V pojasnilo. G. Mauser nas prosi izjaviti, da ni res, da bi on prvo noč po volitvah ne bil smel spati doma. Ker poznamo g. Mauserja, kot narodnega moža, radi ugodimo njegovi želji, in nam je žal, ako se je našo notico napačno razumelo.

— »Slov. Ilustrovani Tednik« je priobčil v zadnji številki slike svojih bodočih sotrudnikov za l. 1914 in sicer: Minko Govekarjevo, Fran Govekar, Rado Murnik, Engelbert Gangl, Oto Zupančič, Ivan Cankar, Etbin Kristan, Vladimir Levstik, Milan Pugelj, dr. Ivan Lah, Cvetko Golar, Ivan Vuk, Manica Komarova in urednik Anton Pesek. — Slov. Ilustrovani Tednik bo imel torej izborne sotrudnike in klerikali so ga že začeli napadati, češ »da ne bo za krščanske hiše«. Ti napadi so pristna klerikalna hudobija, ki hoče vse ubiti, kar služi narodu v izobrazbo. Kljub temu, da je »Slov. Ilustrovani Tednik« nepolitičen in nestrankarski list in da priobčuje celo slike klerikalnih prireditev n. pr. katoliškega shoda, raznih škofov itd. so pričeli klerikali boj zoper njega. — Odgovor na to bodi, da naj vsakdo agitira za »Slov. Ilustrovani Tednik« in mu pridobiva naročnikov. Zahtevajte ga po vseh gostilnah, brivnicah itd. Naš boj se naj obrne zoper razne nemške in laške cunje, ki ob vsaki priliki zasramujejo v besedi in sliki Slovence in posebno še Jugoslovance, ne pa zoper edini slovenski ilustrovani tedenski list »Slovenski Ilustrovani Tednik«.

— Zaradi tiskarskega mezdne-gibanja se je totedenska številka »Slov. Ilustrovanega Tednika« zakasnela za en dan. Naročniki jo dobe namesto danes jutri. Prihodnja in božična izdeta pravočasno.

— Bankovec za 10 kron je zgubila neka dama na Marije Ter. cesti proti drž. kolodvoru. Pošten najditelj naj ga odda na policiji.

— S počeno steklenico si porezal kite. 20letni sedlarski pomočnik Jožef Vanelli si je te dni porezal vsled lastne neprivrednosti v pivovarni »Union« v Šiški s počeno steklenico kite na roki. Vanelli je moral iskati pomoči v tukajšnji deželni bolnici.

— Aretacija. Na Dunajski cesti je stražnik pretekli terek aretirал nekega delavca iz Ježice zaradi prepovedanega povratka. Delavca je policija izročila tukajšnjemu okrajnemu sodišču.

— Priporočamo vsem, da si naroče »Slovenski Ilustrovani Tednik«. Ta list priobčuje vsak teden obilo lepih zanimivih slik ter raznovrstno zabavno in poučno čtivo. Vsaka rodbina bi naj imela »Slovenski Ilustrovani Tednik« in zahtevajte ga tudi po vseh gostilnah, brivnicah itd. »Slovenski Ilustrovani Tednik« je edini slovenski list te vrste in ker si je pridobil najboljše sloven. pisatelje in pisateljice za sotrudnike, bo nudil vsakomur obilo užitka. Naroči se v Ljubljani, Frančiškanska ulica 10/e.

— Waldemar Psylander igra danes v drami »Pravi« v kinematografu »Ideal«. Poleg tega je na sporedu še 5 drugih prvovrstnih slik. — Jutri do četrtka se predvaja velikanski kriminalni roman po nedolžnem obsojenega v 5. dejanjih »Kriv« dalje vefelina veseloigra »Mesečniki«. Predstave trajajo dve uri. Vsak dan ob 3., 5., 7., 9. Zvišane cene za 10 vin. Ta spored šolski mladini ni dostopen.

— Afera Psylander, katero smo v eni naši številki pretečenega tedna omenili so danes od Nordisk-film komp. dementira in se pripisuje ta vest pomotni vesti enega časopisa. Tedaj Psylander igra še nadalje vlogo pridnega soproga in očeta svojih sedmero otrok, kar mu bo gotovo doneslo vse simpatije obiskovalcev kinematografa, kot da bi popustil svojo soprogo in sledil drugej krasotici. — Danes nastopi Psylander v tukajšnjem kinematografu »Ideal« v drami »Pravi«.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

GOVOR SRBA BAJAKA V DELEGACIJAH.

Dunaj, 11. decembra. Danes je v plenarni seji delegacij prišel do besede Srb dr. Bajak, ki je ob veliki pozornosti od vseh strani izvajal sledeče:

Monarhija ima mnogo povoda in vzroka za to, da živi z balkanskimi narodi v dobrih odnosih. Predvsem pa radi velikega števila jugo-

slovanov, ki živi v monarhiji. Od načina, kako se bo ravnalo s temi Jugoslovani, bo odvisno tudi razmerje med monarhijo in balkanskimi državami. Monarhija stori najboljšo, da ne preganja Jugoslovanov ki so se v vseh nevarnostih izkazali za tako zveste, posebno je že skrajni čas, da se začne napram Hrvatim drugačna politika.

Na to je govoril bivši minister-ski predsednik Beck, ki je v svojem govoru indirektno kritiziral politiko grofa Stürgkha.

Delegat Klofač je pričel z govorom, ki ga bo jutri še nadaljeval.

Seja se je morala predčasno zaključiti vsled dinea pri cesarju.

V OGRSKI DELEGACIJI SEVEDA ŠKANDALI.

Dunaj, 11. decembra. V ogrski delegaciji je bil zopet mal prepriček in šunder. Grof Appony je začel prijemati avstro - ogrskega poslanika v Bukareštu grofa Červina radi neke brošure.

AVSTRO - OGRSKA POLITIKA.

Budimpešta, 11. decembra. »A Nap« prinaša senzacionalno vest, da bo grof Stürgkh kmalu odstopil in da pride na njegovo mesto Bilinski. Bilinskega pa nadomesti Lukacs.

Tudi grof Berchtold, avstrijski zunanji minister bo odstopil.

FERDINAND POTUJE.

Sofija, 11. decembra. Kralj Ferdinand se bo prihodnje dni zopet podal v tujino, najbrže zopet na Dunaj.

NAČELNIK ALBANSKE VLADE NA OBISKU.

Valona, 11. decembra. Načelnik provizorične albanske vlade, Ismael Kemal bo oficelno obiskal Sofijo (da bo do brati med seboj).

SLUŽBENA PRAGMATIKA.

Dunaj, 11. decembra. Grof Stürgkh se je izrazil napram neki deputaciji državnih uradnikov, da bo finančni načrt prihodnji četrtlet sprejet, in ker je junktim med službeno pragmatiko in finančnim načrtom, tedaj je gotovo, da stopi službena pragmatika s prvim januarjem v veljavo in sicer na način, kakor bi stopila že v veljavo 1. septembra 1913.

PASIVNA REZISTENCA MED DUNAJSKIMI TISKARSKIMI POMOČNIKI.

Dunaj, 11. decembra. Vsled pasivne rezistence tiskarskih pomočnikov, veliko število dnevnikov sploh ni izšlo, ali pa zakasnelo in v zmanjšani obliki. Tedniki in mesečniki imajo veliko zamudo.

»ŠUFTEBLAT« LAŽE NA DEBELO.

Zagreb, 11. decembra. (Izvirno brzojavno poročilo »Dnevu«.) Današnji »Grazer Tagblatt« prinaša iz Zagreba dolgovezno poročilo o dogodkih, ki so se odigrali tukaj v nedeljo povodom prihoda slovenskih Sokolov. Najsravnješe kot v tem poročilu se ne more lagati, ker vsaka trditve je lažljiva. Splošno se misli, da je izšel dopis izpod kakega frankovsko-klerikalnega peresa, ker samo franko-klerikali so zmogli zagrešiti tako lopovščino, samo da škodilo koalicii. K sreči je dopis obenem tudi tako neumen, da ga nihče ne bo vzal resno. (To pa že ne: naši Švabi so dovolj neumni, da verujejo tudi največjim lažem, ki izidejo v graškem »Šuftenblatu«.)

SRBSKA VELIKODUŠNOST.

Belgrad, 11. decembra. (Izvirno brzojavno poročilo »Dnevu«.) Srb-ska vlada namerava podpirati tudi turške invalide, ki so se kot Turki vojakl vojskovali s Srbi in bili ranjeni, v kolikor so oni rojeni na ozemlju, ki je po vojni pripadlo Srbiji in so tako postali srbski državljani. Vest o tej vladni nameri je napravila na muslimane v novih krajih najbolj vtis.

VOLITVE NA BOLGARSKEM.

Belgrad, 11. decembra. (Izvirno brzojavno poročilo »Dnevu«.) Rezultat volitev na Bolgarskem je tukajšnje politične kroge iznenadil: mislilo se je, da bo Radoslavovičeva vlada vendar dobila večino, kakor

je na Bolgarskem že navada, da vsaka stranka, ki je na vladi, dobi vedno večino. Da sedanja vlada izjemoma ni dobila večine, se vzdržuje kot obrat na boljše, četudi prav čudno zveni poročilo, da n. pr. v Sofiji, v glavnem mestu države, niti 50 odstotkov volilcev ni smatralo priti na volišče. Je pač na Bolgarskem še vedno veliko politične nezavednosti, ljudstvo se veliko premalo briga za javna vprašanja.

Odgovorni urednik Radivoj Korene. Last in tisk »Učiteljske Tiskarne«.

Učiteljska tiskarna

Ljubljana, Frančiškanska ul. 6
priporoča posetnice, kuverte, račune, trgovska pisma itd. itd.

Nihče

ne kupuj premog ali briki, dokler ne pozna kakovost. — pravi Fran Schwachhöfer, profesor in kemik na visoki šoli za kmetijstvo na Dunaju, v svoji obširni knjigi o kurivu iz leta 1913. Dokazano je tam, da češki premog in briki prekašajo vse tukajšnje vrste. Analize, pojasnila in naročila le v prodajni pisarni češkega premoga, briketov in koka. J. Paulin, Ljubljana, Nova ulica šte. 3.

Čez 10.000 komadov ostankov najnovejšega blaga za obleke, je zopet ta teden došlo na zal. podjetja zvezdnih tkanin

„Hermes“ brata Wokač

v Ljubljani,
Šelenbugova ulica št. 5.
v prvem nadstropju
Prodajajo se
vsako sredo in soboto
za skoro polovično ceno.

Prostovoljna prodaja.

Na sv. Štefana dan 26. decembra 1913 popoldne ob 3. uri se bodo pri Plankarju na Dolenjski cesti prostovoljno prodajali: dva gozda »za Rakovnikom« in stavbišče pri hiši.

Obenem se bode v najem oddala hiša z gostilno vred.

Namesto K 12 — samo K 5

Da napravim mojo firmo povsod znano, odločil sem se oddati 20.000 parov usnjatih čevljev na žnore moderne fačije in dobrega usnjatega podplata, ki drugače 12 K košajo, samo za izdelovalno ceno K 5— za par. Vsak naročnik teh čevljev je z njimi tako zadovoljen, da postane gotovo moj stalni kupec in me v svojih prijateljskih krogih naprej priporoča. Dobijo se v vsaki velikosti za gospode in dame. Pošlje po povzetju

export ARNOLD WEISS, WIEN, VI. Gumpendorferstrasse 139/25.

Radi pozne sezije prodajam vse v moji zalogi se nahajajoče blago, kakor

klobuke, čepice, potrebščine za modistinje

po znižani ceni

MINKA HORVAT, modistinja, Ljubljana, Stari trg šte. 21.

Največja božična occasion prodaja

v angleškem skladišču oblek v Ljubljani.

Cez 20.000 kosov konfekcije za dame, gospode, deklice in dečke in sicer za dame raglane in vrhne jopice iz angleškega modnega blaga, Sill Pelucha in krzna; nadalje kostume v najelegantnejših fasonah, gledališčne in spalne plašče, colliers in mufe. Za gospode zimske, navadne in športne obleke, raglane, suknene hlače, moderne gilets. Ker se mora večji del tega blaga razprodati, dobijo cenjeni odjemalci blago po vsaki ceni in vsak n a j porabi to redko priliko, katera traja le do novega leta.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg 5.-6.
Telephon 132.

Potrti globoke žalosti naznanjamo vsem znancem in prijateljem, da je naš preljubi papa, gospod

Mr. Ph. Josip Močnik

lekarnar in posestnik v Kamniku

danes ob pol 1. uri zjutraj po dolgem trpljenju v 68. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bo v soboto 13. t. m. ob 3. uri popoldne.

Maše zadušnice se bodo brale v farni in frančiškanski cerkvi v Kamniku.

Kamnik, dne 11. decembra 1913.

Anica Karba, Minka Močnik, Josipina Orožen, hčere. Eda Močnik, snaha. Dr. Rihard Karba, dr. Milan Orožen, zeta. Milena in Tatjana Karba, Jelica Močnik, vnukinje.

Del. glavnica: **Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.** Rez. fond nad 8,000.000 K. K 1,000.000.

Stritarjeva ulica šte. 2, (lastna hiša).

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 3/4 %

Poslovalnica „Prve ces. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Kriminalna drama „Kriv“ 5 delov Predstave 2 uri, ob 3, 5, 7 in 9.
Francoska veseloigra Mesečniki 2 del 10 v. zvišane cene. Šolski mlad. prepo-
vedano. 6 dni od sobote 13. do četrтка 18.
velik smešni uspeh.

Najpripravnejša božična darila B. GÖTZL
priporoča
Skladišče oblek domačega izdelka za gospode in dečke. Ljubljana, Mestni trg št. 1

„JADRAN“, društvena go-
stila št. 10. — Točijo se pristna
istrska in vipavska vina ter sveže pivo.
Izborna kuhinja vedno na razpolago.
Za obilen obisk se priporoča vo-
ditelj Valentin Pirih.

Zmožni zastopniki,

ki bi oblikovali privatne odjemalce, se sprej-
mejo proti visoki proviziji. Če se izkažejo
kot dobri, tudi proti stalni plači. Ponudbe
pod šifro „Tuchfabrik 8757“ na Haasenstein
u. Vogler, A. G. Prag, Ferdinandstrasse.

Kontoristinjo

Slovenko, z lepo pisavo sprejme takoj tovarna v Pragi. Prosi se
za prepise izpričeval iz meščanske in trgovske šole (ne originale,
ker se za nje ne garantira brez pošne znamke, vendar s priloženo
sliko. — Slednjič se prosi za izrecno dovoljenje staršev, da se sme
služba sprejeti. Mesečna plača K 90.—, vožnja do Prage se povrne.
Tozadevne prošnje pod šifro „Dalibor 18“ restante, poštni
urad Praga 22.

Splošno pohvalno priznanje dam vseh stanov!
Dvojni glavnik

je najnovejša in edino splošno lepotilno sredstvo te vrste, za vse dame
brez razlike stanu in starosti! Ne povzroča vročine in izpadanja las, kot
lasne podloge: ampak vsled dostopa in kroženja zraka v lasih še bladi in
lasišče krepi, ter napravi s tem, da dvigne lase v poljubno določeno višino
— damam priključljivejši obraz.

Izdeluje in prodaja Anton Maslè, Ljubljana, cesta na Rožnik 41, dobi
pa se tudi v trgovinah: Samec, Sever, Kocjan, Schubert in Dolenc v Ljubljani.

Učiteljska tiskarna

: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6 :

se priporoča slavnemu občinstvu za izvršitev vsakovrstnih tiskovin.
Vsled najmodernejše uredbe izvršuje naročila najokusnejše in v naj-
krajšem času. — V zalogi in razprodaji ima najnovejša izborne mla-
dinske spise, kakor tudi vse šolske, županijske in druge tiskovine.

Litografija. Cene najnižje! Notni stavek.

Za božična in novoletna darila

priporočamo mi tvrdko

H. SUTTNER

Ljubljana, Mestni trg 25.

Okasija v briljantnih predmetih.

Lastna protokolirana tovarna ur v La
Chaux de Fonds, Švica.

Glavno zastopstvo tovarne ur
„ZENITH“

